

دوره جدید - شماره ۱۵۷
سه شنبه ۱۰ آذر ۸۸
۱۳ ذیحجه ۱۴۲۰
اول دسامبر ۲۰۰۹

وفادار تو بودم تا نفس بود

دریغا همنشینت خار و خس بود

دلما را بازگردان

همین جان سوختن بس بود، بس بود

فریدون مشیری

چرک‌نویس

درباره مشکلات جواز ای ادبی خصوصی در ایران

بر خورد مسوولان با اهالی ادبیات سیاسی است

سیده جدیری

دومین جایزه شعر بانوان (خورشید) در

مکاتی خصوصی برگزار می‌شود و از سال دیگر کتاب‌های مجوز نگرفته را هم در فهرست شرکت‌کنندگان این جایزه قرار می‌دهیم. این تصمیم‌ها به‌دلیل مشکلات و موانعی است که برای برگزاری جواز خصوصی ادبی وجود دارد. مشکلاتی که

وزارت ارشاد و اماکن دولتی برای این جایزه‌ها به وجود آورده‌اند و هیچ‌کدام از برگزار کنندگان این جواز در این مشکلات در امان نبودند. جواز خصوصی ادبی با هدف ادبیات برگزار می‌شود. نویسندگان و شاعران در این جواز دور هم جمع می‌شوند تا به کتاب‌هایی جایزه دهند که توسط وزارت ارشاد مجوز گرفته و منتشر شده‌اند. اما از زمان دولت نهم تا امروز مشکلات زیادی برای این جواز به‌وجود آمده است؛ مشکلاتی شبیه اینکه برگزار کنندگان برای خصوصی ناراحت‌اس. آنها نمی‌خواهند خانه فرهنگ‌ها که مکانی برای هنرمندان هستند و با این هدف تاسیس شده‌اند، باید از اداره اماکن مجوز بگیرند و حتی بعد از گذراندن این مراحل ممکن است لحظات آخر مجوز مراسم‌شان لغو شود و سالن را در اختیارشان قرار ندهند. وزارت ارشاد از برگزاری این جواز ادبی خصوصی ناراحت است. آنها نمی‌خواهند اهالی ادبیات دور هم جمع شوند و با نگاهی مستقل به همان کتاب‌هایی که با ممیزی این وزارت‌خانه، منتشر شده‌اند، جایزه بدهند. این وزارت‌خانه می‌خواهد فقط جواز دولتی زنده باشند و فرهنگسراها و خانه‌های فرهنگ جلسات ادبی سفارشی شده داشته باشند. مسوولان با مراسم غیرسیاسی خصوصی ادبی، برخورد سیاسی می‌کنند تا این مراسم حذف شود و چیزی از آن باقی نماند. به‌همین دلایل است که برگزار کنندگان این جواز خصوصی، بعد از برخورد با این مشکلات، مجبور به موضعگیری می‌شوند و به همین دلیل است که من به‌عنوان یکی از این برگزار کنندگان، بعد از دین این با احترام می‌هم – در شرایطی که ما به احترام این وزارت‌خانه به کتاب‌های مجوز گرفته جایزه می‌دهیم- از سال آینده کتاب‌های منتشر نشده و مجوز نگرفته را هم در فهرست شرکت‌کنندگان قرار می‌دهم و حتی به قیمت کوچک‌بودن سالن‌های خصوصی، جایزه‌مان را در این مکان‌ها برگزار می‌کنیم تا ادبیات زنده بماند و برگزار شود.

درددل‌های غیر رسمی

درباره «کتاب قانون»

خوشحالم که سیاسیون هم فیلم می‌بینند

مازیار میری

بخش‌هایی از بازی «پرویز پرستویی»، چند بخش دوبله «آمنه» و چند پلان مادر «رحمان» (فریده سپاه‌منصور) از «کتاب قانون» حذف شده است. اما چیزی که من را زجر می‌دهد، مونولوگ سگاسن نهایی است که در آن جرو بحث امنه و رحمان حذف شد. جایی که آنها در مورد

فرزندانشان صحبت می‌کنند و ما می‌بینیم که قصه فیلم از آخر به اول می‌چسبد و در نهایت خود تماشاگر به قضاوت نهایی می‌رسد. برای من مهم بود که رحمان خیلی دور از امروز ما نباشد. دوست داشتم «رحمان» از جنس خود ما باشد و شبیه آدم‌های اطراف ما که در بعضی مواقع فقط اسم مسلمان را یدک می‌کشند. اما خبری از ساختارشکنی در این فیلم نیست، چرا که نمی‌شود منکر شد که من و «محمد رحمانیان» بیشتر درگیر پیام فیلم بودیم و به ساختار خیلی فکر نکردیم و مساله دیگر، پرداختن به مسائل دینی بود و اینکه طنز به سمت لودگی نرود. به‌خاطر همین، فضا در فیلم‌های فیلم جدی می‌شود، اما نقش «مهراد روزها نیایی» و «اوود فتحعلی‌بیگی» در فیلم کاملا طنز بود که البته بخشی از این بازی‌ها، مناسفانه حذف شده است و به همین خاطر، به سمت کارکاتور رفتم.به‌واقعیت این است که من این فیلم را دوست دارم و هدفم هم تنها نشان دادن ریزه‌کاری‌های ایرانی بود. کتاب قانون نقد مسلمانان جامعه ایران است. این فیلم نقد همین روزها نیایی» و «اوود فتحعلی‌بیگی» که خیلی خوشحالم که کارشناسان سیاسی هم فیلم می‌بینند و قطعاً باید نگاه این افراد فرهنگی باشد. نایباً خوشحالم از اینکه کتاب قانون بعد از مدت‌ها اکران شده است. نقدهای افراد مختلف را نسبت به این فیلم خوانده‌ام؛ بعضی‌ها ادبیات فرهنگی دارند و بعضی‌ها هم ادبیات فرهنگی ندارند. در واقع کتاب قانون نقد مسلمانان جامعه ایران است و قرار بود آینده‌ای باشد که شکسته نشود. انگیزه ما، انجام کار فرهنگی است و این کار، با شغل کاتب‌کارانه در سینما فرق دارد، اما هر دو نگاه در سینمای ایران مورد نیاز است و به اصطلاح می‌گویند نان را از تور درآمده مصرف کن!

شوگ

خط و نشان‌ها برای صداوسیما ادامه دارد

از خوانندگان پاپ تا آگهی نسته

فرهیختگان: صداوسیمای ایران، یکی از عجیب‌ترین موقعیت‌های ۱۰ سال اخیر خود را تجربه می‌کند. از یک طرف مجبور است به سایت‌های حامی خود جواب بدهد که چرا آگهی تبلیغاتی نسته‌لا در پخش کرده و از طرف دیگر باید به مخاطبان خود توضیح دهد که خوانندگان پاپ در تلویزیون ممنوع‌الصدانده‌اند و نشانه بیابرد از همین روزهای عید قربان که همه‌شان برای برنامه‌های مختلف به صدا سسینما آمده‌اند. گروهی از کارشناسان درباره پخش آگهی نسته، یک شرکت صهیونیستی که بسیاری از محصولات انحصاری است و نیازی به تبلیغات گسترده ندارد، اعتقاد دارند: «اینگونه تبلیغات تحریک‌آمیز در کنار پخش چندباره موسیقی سرود ملی رژیم غاصب اسرائیل از صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران که خبر آن تا این لحظه به دلیل پاره‌ای از ملاحظات منتشر نشده بود، نمی‌تواند سهوی باشد و احتمال تمعد و سونیت در این قبیل اتفاقات که ناشی از عدم نظارت صحیح در صداوسیما است، بسیار زیاد است.» از طرف دیگر، فضای جامعه، نسبت به ممنوع‌الفعالیت شدن افراد در صداوسیما، واکنشی جدی نشان می‌دهد که کمی باعث بی‌اهتمامی‌های افراد نسبت به این رسانه شده و مسوولان صداوسیما را مجبور به پاسخگویی در این زمینه کرده است. اما یک هفته پس از پخش خبر ممنوع‌الصد شدن خوانندگان پاپ و سنتی در صداوسیما، خبری روی خروجی خیرگزاری‌های وابسته به دولت قرار گرفته است که می‌گوید: «هرچند مرکز موسیقی صدا و سیما در رد این شایعه‌ها، تکذیب‌های رسمی صادر کرد اما حضور محمدصفهانی، قاسم افشار، علی لهراسی و… که در روزهای گذشته در برنامه‌های سیما قطعاً ای‌اچ‌را کردند باعث شد تا پدیده‌ای عملی بر تکذیب خبر ممنوع‌الصد شدن خوانندگان پاپ از سوی رسانه ملی شکل بگیرد.» اما باز هم دلیل نمی‌شود تا رسانه‌های خودی، اخیر مربوط به صدا و سیما را داغ نکنند و نخواهند از این بم خبری بسازند.

گالری

مجموعه صبا، نمایشگاه هنرهای «تصویرگری» و «تاپوگرافی – حروف‌نگاری»،

تا ۱۲ آذر

گالری پردیس سینمای «ملت»، نمایشگاه فروش آثار پیشکوتان هنرهای تجسمی، تا ۲۵ آذر

گالری خاک، نمایشگاه نقاشی‌های مهدی حسینی، تا ۲۵ آذر

آلبوم

۱۴، خواننده: علی لهراسی، انتشارات: ایران گام، ژانر: پاپ، آذر ۸۸

سفر عسرت، خواننده: شهرام نظری، انتشارات: مشکات، ژانر: سنتی، آبان ۸۸

عشق ارشدگار، خواننده: حمیدرضا بیات، انتشارات: پیام اسلام، ژانر: پاپ، مهر ۸۸

زیر بارون، خواننده: سهراب پاک‌راد، امیر طبری، انتشارات: آهنگ پارسیان، ژانر: پاپ، آبان ۸۸

فره‌نیختگان

روزنامه سیاسی / اقتصادی / فرهنگی / ورزشی / اجتماعی

WWW.FARHEEKHTEGAN.IR

نمایشگاهی از نقاشی‌های سهراب سپهری از دیروز در موزه هنرهای معاصر آغاز به کار کرد

دولتی‌های در دسر ساز

اهالی هنرهای تجسمی، استقبال‌ای از این نمایشگاه نشان نداده‌اند. یکی دیگر از اهالی این حوزه هم توضیح می‌دهد: «ترفتم، ندیدم، نمی‌روم، نمی‌بینم.» این موضوعی‌های غیرقابل باور در مقابل پدیده‌ای دولتی به نام نمایشگاهی در موزه هنرهای معاصر، باعث می‌شود دیدنه‌شده سهراب هم در این میان قرار دارد.» اما یکی از گالری‌دارن، درباره این نمایشگاه می‌گوید: «این نمایشگاه، نمایشگاهی دولتی است و آنها دارند در تعداد نقاشی‌ها غلو می‌کنند یا بهتر است بگویم آنها این نقاشی‌ها را از مجموعه‌های مردم گرفته‌اند.» علاوه بر این نقاشی‌ها، عکس‌هایی از آرشبو شخصی خانواده سپهری از دوران مختلف زندگی سهراب نیز وجود دارد و وسایل شخصی و… شاعر قرار گرفته است و تا سال بهمن‌ماه هم شاعر به علاقمندان فرصت داده شده تا در

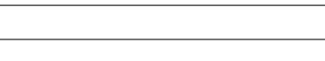
پیکسل

عکس: محمد مطایب - سایت دل آواز / تمرینات گروه موسیقی «شهباز» با همراهی استاد محمدرضا شجریان برای برگزاری کنسرت چهار روزه قوینه آغاز شد

پایان ساخت موسیقی سمفونی ایران

فرهیختگان: ساخت موسیقی فیلم مستند «سمفونی ایران» به آهنگسازی فریدون شهبازیان در مناطق مختلف ایران به مراحل پایانی رسیده است و درانتظار ضبط مجموعه این قطعات توسط ارکسترسمفونیک هستند. فریدون شهبازیان، وظیفه این آهنگسازی را برعهده دارد و توضیح می‌دهد: «مستند «سمفونی ایران» که سال گذشته ساخت آن را آغاز کردیم، به ضبط آثار هنرمندان مقامی بوشهر، خراسان، گلستان، آذربایجان شرقی، کرمانشاه، لرستان، خاف، سیستان و بلوچستان و ترکمن‌صحرا اختصاص داشت که به‌تازگی به پایان راه رسیده و در حال حاضر در تکمیل مجموع آثار ضبط‌شده این هنرمندان با حضور خودشان توسط ارکسترسمفونیک ضبط و در فرصت مناسب اجرا کنیم.» به سرانجام رسیدن این مجموعه، یکی از آرزوهای دیرینه شهبازیان بوده و او همیشه دوست داشته به این طریق دین خود را به موسیقی ایران ادا کند. «بسیار خوشحالم که در این مسیر با دوستان هنرمندی همسفر شدم که حفظ میراث کهن ایران از دغدغه‌های آنها است.» مستند «سمفونی ایران» به کارگردانی وحید موسائیان روایت تلاش یک آهنگساز برای ثبت ملودی‌های مناطق مختلف ایران است.

عکس‌های ناتمام هدیه تهرانی

فرهیختگان: خبر هنوز به صورت رسمی ابلاغ نشده اما دنیای مجازی، گرفتار آشوب‌های خبر شده است. خبر آمده که هدیه تهرانی اولین نمایشگاهش را از روز ۱۷ آذرماه در خانه هنرمندان ایران برگزار می‌کند. اما پیش از آنکه جزئیات خبر مشخص شود، معلوم شد از سه‌ماه گذشته، تعدادی از هنرمندان برجسته سینما و هنرهای تجسمی به هدیه تهرانی کمک کرده‌اند تا نمایشگاه عکسی را با موضوع «باب» در خانه هنرمندان برگزار کنند. او در این نمایشگاه، ۸۰۰ عکس با این موضوع برای بازدید علاقمندان جمع‌آوری کرده است. در فضای وب، موضع‌گیری‌هایی علیه او شکل گرفت و بیشتر متن‌ها، حول این ماجرا می‌گشت که آیا هدیه تهرانی می‌خواهد شهرتش را از راه‌هایی دیگر ادامه دهد؟ تهرانی مدت‌ها بود همکاری خود را با سینما قطع کرده و به طراحی داخلی مشغول بود و حتی نمایشگاه‌های متعددی در زمینه زیورآلات برگزار کرده است. خبر وقتی داغ‌تر شد که به اینجاس رسید: گویا تعدادی از تابلوهای عکس‌های هدیه تهرانی به دلیل ویژگی‌های تصویری و همچنین عنوان و امضای وی قبل از شروع این نمایشگاه پیش‌فروش شده‌اند.

سینما

آقای هفت‌رنگ، کارگردان: شهرام شاه‌حسینی، سینماهای نمایش‌دهنده: آزادی، اریکه ایرانیان، بلوار، پردیس ملت، پردیس زندگی، شاهد، عصرجدید، مرکزی **ماهوش**، کارگردان: محمد درمنش، سینمای نمایش‌دهنده: گروه سینمایی آزاد **نیش و ژنبور**، کارگردان: محمدرضا حسینی، سینماهای نمایش‌دهنده: آزادی، اریکه ایرانیان، پردیس ملت، پردیس زندگی

کتاب

روز گراز / احمد ایوبی / نشر افق / ۷۰۰۰ تومان
نایدا / یل ستر / ترجمه خجسته کیهان / ۵۸۰۰ تومان
زن، تئاتر و سنت / به کوشش منوچهر اکبرلو/ نشر رابعه / ۲۹۰۰تومان
ماری استورات، تراژدی در پنج پرده / فریدریش فون شیلر / ترجمه محمدعلی شیشه‌چی / نشر ثالث / ۲۵۰۰تومان

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی

مدیرمسئول:افشین محمدی سردبیر:پرهروز قرنائی

نشانی: خیابان حافظ- بعد از پل دوم حافظ- روبروی ساختمان پارس- ساختمان فرهیختگان - طبقه سوم

چاپ: طوطی

مدیریت توزیع و امور شهرتاس‌ها: ۶۶۷۱۷-۲۸

تلفن: ۱۸۲ - ۶۶۷۰۱۸۰

فاکس مدیرمسئول: ۶۶۷۰۵۰۱

فاکس روابط عمومی: ۶۶۷۲۶-۲۷

■ آذان ظهر: ۱۱/۵۳

■ غروب خورشید: ۱۶/۵۱

■ آذان مغرب: ۱۷/۱۱

■ نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۰۸

■ آذان صبح فردا: ۵/۲۵

■ طلوع خورشید فردا: ۶/۵۶

کافه

دعوت به خواندن «یک روز ناظر انتخاباتی»

داستان بحران فردی ایدئولوژیکی

رضا قیصریه

معلوم نیست این چگونه طنزی است که نویسندگان دارند، شخصیت‌های واقعی را در مکان‌های واقعی روایت می‌کنند به‌طوری که خواننده حتی می‌تواند تمیز دهد این کیسست با آن مکان کجا است، اما نویسنده در چند خط در اول کتاب می‌نویسد: تمامی شخصیت‌های این

داستان خیالی و حاصل تخیل نویسنده هستند و هرگونه تشابه تصادفی است در حالی که ابتدا اینطور نیست. این بیماری واگیر به نویسندگان ایرانی هم سرایت کرده‌است. خنده‌دارترینکه نویسنده اثرش راواقع گرایانه معرفی می‌کند.ایتالو کالوینو هم از این مقوله جدا نیفتاده است. وی در مقدمه یک روز ناظر انتخاباتی می‌نویسد: داستانی که روایت می‌کنم عین حقیقت است اما شخصیت‌های آن تماماً خیالی هستند، خصوصاً در فصل دهم که در عالی جنابی حرفی می‌زند که نماینده مجلس است و وارد حوزه انتخاباتی می‌شود. گرچه کالوینو ادعان نمی‌کند اما پیدا است که از حزب دموکرات مسیحی است که در آن سال یعنی در ۱۹۵۳ سلطه مطلق بر صحنه سیاسی ایتالیا داشت. آیا کالوینو می‌ترسید که در یادداشت کتاب نوشته است: «عالی جنابی که در فصل دهم وارد داستان می‌شود خیالی است، تمثیلی است و ساخته و پرداخته ذهن او.» بدتر از همه اینکه کالوینو می‌گوید تا جایی که پرس‌وجو کرده است حتی بر حسب تصادف هم امکان ندارد یک شخصیت واقعی بتواند خود را به عالی‌جناب ربط دهد. اما واقعیت را در همان فصل اول می‌بینیم. امریکو اورمنا عضو یکی از احزاب چپ‌گرا است (احتمالاً حزب سوسیالیست PSI با حزب کمونیست PCI). بر اساس قانونی که در ایتالیا در ۱۹۵۳ به قانون تقلب انتخاباتی در پناه این قانون اکثریت مجلس را از آن خود کنند. بنابراین احزاب مخالف سعی در شرکت هرچه بیشتر در انتخابات برای خنثی کردن آن داشتند. امریکو اورمنا که ناظری از یکی از احزاب چپ‌گرا است در بحران فردی ایدئولوژیکی به سسر می‌برد و در واقع برگردان خود کالوینو است که در آن سال‌ها در کلنجاخ با خویش در ماندن در حزب کمونیست یا در خروج از آن بوده است خصوصاً پس از سرکوب قیام مردم آلمان شرقی علیه دولت تک‌حزبی سوسیالیست‌های متحد که در واقع همان کمونیست‌ها بودند. این رویداد تاثیر زیادی بر چپ‌گرایان به‌ویژه بر روشنفکرانی گذاشت که برخی از آنها مثل ایتالو کالوینو در نبرد علیه فاشیست‌ها شرکت داشتند. دفاع دبیرکل حزب کمونیست ایتالیا، پالمیر و تولیاتی از این سرکوب تاثیر بدی در بسیاری از نویسندگان مثل کالوینو و الیو وینتورینی گذاشت که عضو حزب بودند و قبلاً به مخالفت‌های زیادی را بر ضد رئالیسم سوسیالیستی در ادبیات کرده بودند که ساخته و پرداخته نظر به‌پرداز حزب کمونیست شوروی ژدانف در دوران استالین بود. این کلنجاخ بالاخره در کالوینو به خروج از آن حزب منجر شد و رسیدن به این نتیجه که ایده نوژیسم در مقابل خلاقیت ادبی و هنری قرار می‌گیرد و رئالیسم سوسیالیستی که خود توانسته بود در شوروی دستاوردی داشته باشد چنین می‌تواند در ایتالیای بانی رنسانسی اومانیستی کارا باشد؟ یک روز ناظر انتخاباتی درواقع بیانگر این بحران فردی ایدئولوژیکی است که کالوینو با زیبایی تمام جلوی خواننده می‌گذارد، با ترجمه زیبای مرگان مهرگان به فارسی.

یک روز ناظر انتخاباتی/ نویسنده: ایتالو کالوینو / مترجم: مرگان مهرگان / ناشر: کتاب خورشید ۱۳۸۸

دقیقه نود

ترجمه‌ای دیگر از زنده‌یاد مترجم

رمان «قصر به قصر» با نام مهدی سحابی می‌آید

فرهیختگان: ترجمه مهدی سحابی از رمان قصر به قصر، اثر لویی فریدیان سلین، نویسنده فرانسوی، با گذشت کمتر از یک ماه از مرگ مترجم زیر چاپ رفت. این کتاب را همانند بسیاری دیگر از ترجمه‌های سحابی نشر مرکز روانه بازار کتاب ایران می‌کند. این یکی از آخرین ترجمه‌های این مترجم است و تاکنون در ایران منتشر نشده است. قصر به قصر رمانی است که سلین در سال ۱۹۵۷ میلادی نوشته است. این کتاب که سلین در آن خاطرات زمان تبعید خود به منطقه‌ای در آلمان را نقل می‌کند، با نام فرانسوی «D’un château l’autre» منتشر شد. این کتاب توسط رالف مانهایم به انگلیسی نیز ترجمه و به نام «Castle to Castle» منتشر شده است. همچنین نشر مرکز دو ترجمه دیگر سحابی از کتاب‌های سلین را برای تجدید چاپ آماده می‌کند. «سته دلک‌ها» که در سال ۱۳۸۷ توسط این انتشارات منتشر شده و «مرگ قسطی» که نشر مرکز آن را در سال ۱۳۸۵ منتشر کرد.

خط داغ

- چهارشنبه ۲۵ آذرماه نکوداشت عموزاده‌خلیلی برگزار می‌شود.
- گروه کر فیلارمونیک ایران به سرپرستی علیرضا شفق‌ی نژاد از ۱۹ تا ۲۱ آذر در تالار وحدت به روی صحنه می‌رود.

● فیلم سینمایی «ماجراهای اینترنتی» به نویسندگی و کارگردانی حسین قناعت پنج سال پس از تولید، از ۲۵ آذرماه در تهران و شهرستان‌ها به اکران عمومی درمی‌آید.

- فیلم سینمایی «خواب لایلا» ساخته مهرداد میرفلاح از چهارشنبه ۱۱ آذرماه در گروه سینمایی قدس جایگزین فیلم «دو خواهر» می‌شود.

تازه‌ها

نمایش فیلم مستند در موزه هنرهای معاصر

روایتی از زندگی بهمن جلالی

فرهیختگان: دانشجویان قدیمی بهمن جلالی، فیلم مستندی با نام «عکس ناتمام: بهمن جلالی» از زندگی او ساخته‌اند که چهارشنبه این هفته در موزه هنرهای معاصر به نمایش درمی‌آید. عمید راشدی و توج ربانی، روزگاری دانشجویان رشته عکاسی در دانشکده هنر و معماری بودند اما می‌خواستند فیلمساز شوند. ولی شخصیت و تاثیر بزرگ بهمن جلالی بر دنیای عکاسی ایران، باعث شد تا زندگی استادشان را به‌عنوان سوزه اصلی فیلم مستند انتخاب کنند و روایتی داشته باشند از مردی که تاثیر بزرگی بر دنیای عکاسی ایران گذاشته و به قول خودشان «گر عکاسی ایران را یک بوم فرض کنیم بهمن جلالی یک لکه بزرگ در وسط این بوم است.» این فیلم در بیست‌وهفتمین جشنواره فیلم فجر، سیمرح بلورین بهترین فیلم مستند را به‌دست آورده و تصویری واقعی است از عکاسی ایران که تمام گونه‌های عکاسی را تجربه کرده است و خدمات زیادی را در زمینه عکاسی انجام داده است. برای دیدن «عکس ناتمام: بهمن جلالی» می‌توانید روز چهارشنبه، ساعت ۱۶ به سینماتک موزه هنرهای معاصر بروید و با بهمن جلالی دیدار کنید.

محاكمه در خیابان، کارگردان: مسعود کیمیایی / سینماهای نمایش‌دهنده: استقلال، آزادی، فرهنگ، اریکه ایرانیان، پردیس ملت، ایران، عصرجدید، پردیس زندگی، سپیده، گلریز، موزه سینما، شاهد، نیاروان، مرکزی، بلوار، پارس **کتاب قانون**، کارگردان: مازیار میری / سینماهای نمایش‌دهنده: سپیده، سروش، مرکزی، جی، آزادی، اریکه ایرانیان، پایتخت

بهار، ادامه پیراهن توست / مجموعه شعرهای کوتاه / سهیل محمودی / نشر ثالث / ۳۲۰۰ تومان
افسانه‌های ۷۲ ملت / هانزی پورارا، ژان بروس‌هارد، وازیل پیرگوانو و… / ترجمه احمد شاملو، توسی جایری، م. ک. / نشر ثالث / ۳۵۰۰ تومان
از چاله به چاه / بهمن فرزانه/ نشر ثالث / ۲۰۰۰ تومان